

ЩОДО АКТУАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ ТА ЗАВДАНЬ ОБЛІКУ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ

Холондович А.В., слухач магістратури

Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Актуальність розвитку орендних відносин сьогодні в Україні обумовлена передусім значною питомою вагою морально застарілого устаткування, низькою ефективністю його використання та відсутністю забезпеченості запасними частинами. Оренда є істотним та дієвим інструментом процесу задля ефективного оновлення основних засобів і виробничих технологій та гідною альтернативою банківському кредитуванню для підприємств будь-якого напрямку економічної діяльності [1]. Дослідження організації, завдань та принципів здійснення орендних операцій набувають у зв'язку з вищевикладеним особливо дієвого значення.

На сьогоднішній день вже ні для кого не викликає сумніву питання розповсюдження та широкого застосування орендних операцій внаслідок їх економічності та вигідності для функціонування підприємств та отримання ними позитивних фінансових результатів діяльності. Угоди оренди в останній час набули у нашій країні все більшого поширення та водночас наблизились до безлічі подібних аналогічних операцій, що повсякденно є присутніми у життєдіяльності багатьох країн світу, особливо коли йде мова щодо їх різновидів.

Орендні операції здійснюють значний вплив на майнове становище та фінансові результати діяльності підприємств і організацій і не менш значний вплив вони мають на суму сплачуваних до бюджету та в позабюджетні фонди податкових платежів. У зв'язку з цим виникла необхідність в отриманні достовірного інформаційного забезпечення щодо кількості та структури орендних операцій, що передбачає вирішення таких облікових задач [2]:

- перевірки вірності документального оформлення операцій оренди;
- формування правдивої інформації відносно власного та орендованого майна;
- своєчасне та повне відображення виникаючих орендних зобов'язань підприємства;

- правильний розрахунок, оподаткування та відшкодування орендної плати;
- своєчасне здійснення розрахунків за орендними зобов'язаннями;
- достовірне відшкодування витрат, які пов'язані з утриманням орендованого майна;
- точна оцінка розміру собівартості ремонту орендованого майна;
- визначення фінансового результату по орендних операціях;
- формування масиву інформації відносно капітальних вкладень в орендоване майно;
- достовірне і повне розкриття фінансової інформації щодо орендованого майна та орендних зобов'язань в бухгалтерській звітності підприємства;
- забезпечення контролю щодо збереження та дотримання нормативно-правового законодавства за використанням орендованого майна.

Слід зазначити, для правильної та ефективної організації обліку орендних операцій слід дотримуватись облікових принципів, що загальновідомі та використовуються майже в усіх облікових сферах. До них, зокрема, відносять:

- несуперечливість звітної та облікової інформації,
- майнова відособленість організації,
- раціональність ведення обліку,
- послідовність застосування облікової політики,
- тимчасова визначеність здійснення фактів господарської діяльності,
- повнота відображення здійснених фактів господарської діяльності,
- істотність (суттєвість) наданої інформації,
- пріоритет змісту інформації перед її формою,
- розмежування в обліку капітальних вкладень з поточними витратами,
- безперервність діяльності організації [3].

Зупинимось більш детально на викладених принципах.

Отже, сутність принципу несуперечності полягає в тому, що викладені дані аналітичного та синтетичного обліків по орендних операціях повинні дорівнювати один одному.

Принцип майнової відокремленості передбачає окреме існування зобов'язань та активів організації, зобов'язань і активів її власників, активів і зобов'язань інших організацій. У відповідності до цього принципу орендоване майно повинно враховуватись на балансі у власни-

ка, тобто орендодавця, і на балансі у того, хто є в теперішній час її реальним користувачем, тобто орендаря. Винятками з цього правила є:

- майно, яке є предметом договору оренди підприємства, що підлягає обліку на балансі орендаря у відповідності до вимог п. 84 Методичних вказівок по бухгалтерського обліку основних засобів;
- майно, яке є предметом договору фінансового лізингу, що може враховуватися на балансі лізингоодержувача або лізингодавця згідно Закону України «Про фінансовий лізинг» [4] за згодою сторін.

Наступним принципом раціональності обліку передбачено ведення, враховуючи розмір підприємства та виходячи з існуючих умов його фінансово-господарської діяльності, економічного та раціонального обліку орендних операцій.

Допущення принципу послідовності застосування облікової політики має на увазі, що облікова політика, яка обрана організацією, послідовно застосовується від одного облікового періоду до наступного.

Сутність принципу тимчасової визначеності фактів господарської діяльності полягає у відображенні орендної плати в складі витрат і доходів у тому звітному періоді, до якого вона належить, в незалежності від фактичного часу виплати грошових коштів або моменту її надходження. Особливість застосування означеного принципу складається в тому, що орендна плата, яка отримується в поточному звітному періоді орендодавцем, але відноситься до наступних звітних періодів, має можливість сприйматися у бухгалтерському обліку по-різному: в якості доходу майбутнього періоду або в якості отриманого авансу.

Повнота як обліковий принцип орендних операцій означає перш за все відображення в бухгалтерському обліку всього масиву орендних операцій.

Дія принципу суттєвості складається в допомозі підприємству або організації, в установчих документах якого не передбачено у якості виду діяльності оренду, самостійно визначити вирішення питання визнання доходів від оренди в бухгалтерському обліку. Наприклад, якщо величина означеного показника складає не менше 5 % від загальної суми доходів, його в такому випадку слід розглядати як дохід від звичайної діяльності. Якщо зазначена умова не дотримана, в такому випадку орендна плата повинна входити у орендодавця до складу операційних доходів.

Сутність принципу пріоритету змісту перед формою наголошує виходити переважно з економічного змісту при відображенні в

бухгалтерському обліку орендних операцій, а не з їх правової форми. Разом з цим неможливо не помітити, що практичне використання цього принципу нерідко буває пов'язано з юридичними негараздами і труднощами, оскільки, наприклад, до собівартості продукції, (робіт, послуг) витрати по проведенню орендарем капітального ремонту можуть включатися тільки в тому випадку, якщо таке зобов'язання прописане як його обов'язок в договорі оренди.

Безперервність діяльності організації означає, що організація не має наміру ліквідуватися і надалі продовжуватиме свою діяльність у майбутньому.

Дотримання окреслених принципів обліку орендних операцій допомагає організації організувати правильну та водночас ефективну систему обліку.

Література.

1. Асаул А. Н. Теория и практика управления и развития имущественных комплексов : Суть процесса управления и эксплуатации объектов недвижимости [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://www.aup.ru/books/m492/2_2_1.htm

2. Аренда как метод эффективного управления объекта недвижимости / Асаул А. Н. и др. // Управление, эксплуатация и развитие имущественных комплексов [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://www.aup.ru/books/m7/2_1_7.htm

3. Голов С. Облік оренди / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 8 – С. 17.

4. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16.12.97 р. № 723/97-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр>

ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Чена В.Г., студент

Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Функціонуючи в ринковій економіці як суб'єкт підприємницької діяльності, кожне АТП має забезпечувати такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно стабільно зберігало б здатність